

Геномний портрет людини, який потрапить в розпорядження роботодавців, страхових компаній, приймальної комісії вузу – будь-кого, від кого в даний час залежить її доля, терміново видасть всі таємниці свого господаря, розповість про його нахили, терміни життя, можливі хвороби.

Більшість юридичних осіб схильються до того, що причину багатьох злочинів необхідно шукати в генах людини. В майбутньому генетична інформація може враховуватись при винесенні вироку. Вони стверджують, що світ стоїть на порозі створення нового кримінального кодексу завдячуючи проекту “Геном людини”. Гени не лише визначають вірогідність розвитку у людей спадкових хвороб, рис характеру, але й зможуть пояснити схильність людини до здійснення злочину. Поки що жоден суд у світі не визнає у якості пом’якшуючої дії те, що засуджений може бути жертвою своїх генів.

Чому одна людина, отримавши травму, реагує легко, а інша починає корчитись від болю? Стверджують, що все залежить від одного лише гену, який контролює сприйняття організму до больових відчуттів. Відкриття цього гену дозволить лікарям виписувати своїм пацієнтам ліки, які б точно відповідали їх чутливості до болю. Це суттєво полегшить життя людей, які отримали травми, страждають ревматичними хворобами.

Ми стоїмо на порозі великих відкриттів, пов’язаних з розшифруванням генів, які відповідають за схильність до захворювань раком, інфаркту. Генетика допоможе запобігти шкідливим наслідкам куріння, алкоголізму, іншим небезпечним хворобам.

Чи зуміє людство вірно оцінити свої особисті досягнення і не залишитися від ейфорії власних можливостей? Деякі з них вже зараз лякають своїми майбутніми наслідками, деякі – дарують надію на безхмарне майбутнє. Але лише час і досвід стануть критеріями істини [2].

Література

1. «Генетика – принцеса на горошині» // Здоров’є. – 1999. – № 10. – С. 4-8.
2. «ГЕННА ІНЖЕНЕРІЯ» Юрій ГАНУЩАК
3. «Первый бой мы уже проиграли? : Клонирование» // Все для учителя. – 1999. – № 7. – С. 45-46.
4. Романець Д. «Людина в овечій шкурі. Коли народиться перша клонувана дитина?» // Д.Романець // Україна молода. – 2002. – 8 серп.
5. <http://www.clone.ru>

АСПЕКТИ БІОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ В СТРАУСІВНИЦТВІ

Валух М.Ю, Васильєва О.О.

Полтавська державна аграрна академія

Етика і мораль лежать в основі норм і принципів поведінки людей у колективі. Вони мають свої особливості для людей різних професій і визначаються специфікою роботи людини. Адже в різних видах професійної

діяльності провідними є ті моральні вимоги, які відіграють провідну роль у виконанні конкретних професійних завдань. Специфічним проявом загальної етики в діяльності працівників сільського господарства є біоетика. Вона розглядає основні проблеми і відбиває моральні норми в таких системах, як ветеринарний лікар–керівник, працівник тваринництва; ветеринарний лікар – зооінженер – агроном; зооінженер – тварина – її власник і т.д.[5]

Головним завданням в удосконаленні тваринництва, є підвищення продуктивності тварин та якості продукції. Тільки від здорової тварини можна одержати максимальний рівень продуктивності. Лише володіючи сучасним знаннями можна визначити параметри оптимальних умов для фізіологічних потреб організму та здоров'я тварини.

На сьогоднішній день основою м'ясного птахівництва в Україні залишається виробництво м'яса курчат-бройлерів, качок, гусей. Проте альтернативою такій «вузькій спеціалізації» може стати розведення та вирощування страусів. Хоча страус екзотичний птах, він прекрасно почувається в українських кліматичних умовах [1,2].

Рентабельність такого «великогабаритного» птахівництва висока – 200-300%. Оскільки головною інвестицією в страусівництві є земля (якої в Україні вистачить) то для неї це найкраща перспектива. В Україні ефект використання страусів найвищий через дешевизну пасовищ та земельних угідь, кормів та робочої сили.

Продуктивність поголів'я визначена генетично, але залежить також від умов утримання стада та збалансованої годівлі. Страус добре витримує як високу, так і низьку температури. Однак взимку їх потрібно утримувати в стаціонарних пташниках за умов плюсової температури – з розрахунку не менше 10 м² на кожного дорослого птаха. Кожна сім'я страусів повинна розміщуватися в окремій секції пташника, особливо у період гніздування. Приміщення повинно бути сухим, добре освітленим, (обов'язково мати вікна) [3,4].

У теплий період року страусів бажано утримувати у просторих загонах, які обнесені по периметру металевією сіткою.

Весь теплий період року страусів досить вигідно випасати на луках та полях, які засіяні багаторічними травами. Найбільше їм подобається конюшина та люцерна. Взимку їх годують, сіном з трав'яної суміші.

Страусів можна порівняти з високорозвинутими тваринами зі складною соціальною поведінкою. Характер соціальної поведінки розрізняється в залежності від сезону, віку і настрою птаха. Страуси швидко звикають до людей, люблять слухати класичну музику[3]

Вчений Самбраус наполягає на тому, що метод розведення страусів, який допускає будь-яку природну поведінку птахів, приводить до повної їхньої адаптації [2]. Багато вчених в нашій державі вважають, що страуси жили давно в Європі і, що доведено останніми археологічними знахідками, населяли степи України.

З використанням сучасних сільськогосподарських технологій, які базуються на особливостях соціальної поведінки страусів, їхнє розведення

на фермах стає надзвичайно рентабельним, а вирішення питань біоетики у господарчій діяльності господарств дозволить максимально ефективно використовувати цих птахів.

Література

1. Горбанчук Я.О. Сучасна ситуація в промисловому страусівництві.//Прозисія.–2005. №8-9.
2. Дім, сад, город.– К.: Преса України, 1999.– №3. Березень.
3. Крайбих А., Зомер М. Содержание страусов на ферме.– М.: Колос, 2003.
4. Лифшиц А.С. Страусы: разведение и выращивание.–Ростов н/Д: Издательский Дом «Проф-Пресс», 2002.
5. Панько І.С. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини.– К.: Урожай, 1998.

РОЛЬ БІОЕТИКИ У ВИРІШЕННІ ДЕЯКИХ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНИХ ПРОБЛЕМ

Власенко М.

Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка

Біоетика, або етика життя – розділ прикладної філософської етики, який вивчає проблеми моралі, насамперед, щодо людини і всього живого [5]. Біоетика намагається провести паралель: які дії щодо живого з моральної точки зору є допустимими, а які – ні. Біоетика поєднує високі досягнення біологічної науки та медицини з духовністю і стає ознакою цивілізації [4]. Деякі вчені вважають, що біоетика корелює взаємозв'язки людини з природою та із собі подібними, а інші вважають, що дотримання принципів біоетики лише гальмує на перешкоджає прогресу [6].

З точки зору біоетики, з прогресом науки та техніки виникає сукупність проблем, які пов'язані із втручанням у людську природу особистості. Умовно їх можна поділити на декілька груп. Перша група проблем пов'язана з впливом на соматичні клітини і тканини людини [3]. Концепція генної терапії зводиться до того, що найбільш радикальним способом боротьби з генетичними захворюваннями є спрямоване знищення або виправлення власне генетичної причини захворювання, а не його наслідків. До таких причин належать мутації в зародковій клітині, соматична мутація, проникнення чужорідного генетичного матеріалу (вірусна інфекція). Більш тонким методом генної терапії є метод генетичного коригування. У цьому випадку забирають хворий ген або його хвору частину і змінюють на здорову [1]. Друга група проблем виникає з втручанням у процес відтворення. Відпрацьовано методи добору зародків або мутацій, що спричиняють спадкові захворювання. Так, забезпечене зачаття дитини, вільної від мутацій гена (мутація в р 53), що спричиняє рак (синдром Лі-Фроуміна). У людей, що несуть таку мутацію, частота виникнення онко-